

HRVATSKI ŠPORTSKI MUZEJ

Ilica 7/I, Zagreb 10000, tel.: 42-39-00

1 SKUPLJANJE GRAĐE

Tijekom godine otkupljene su četiri veće ostavštine u kojima je u svakoj bilo više od 100 različitih vrijednih predmeta - od fotografija do dijelova sokolske odjeće te raritetnih plaketa i medalja. Stalni su kontakti i obilasci osoba koje žele ostaviti športsku građu Hrvatskom športskomu muzeju, a samo u Zagrebu ih je oko 50.

U muzejskom smislu skupljamo izuzetno vrijednu građu. Naime, športske medalje i plakete kao i značke izvedene po istome motivu, osim što su vezane uz određenu športsku granu i određenu osobu, dio su iznimno vrijedne medaljarske baštine eminentnih hrvatskih skulptora i medaljara. Tako će fundus od 2000 do sada inventiranih značaka i medalja uskoro, s početkom inventarizacije prikupljenoga, biti vrlo brzo uvećan za više stotina i medalja i plaketa. Hrvatski športski muzej posjeduje gotovo kompletan "športski" opus Kerdića, Frangeša, Krivaka, te nekih suvremenih medaljara, kao Janeša, Brkića i drugih. S većim je brojem njih uspostavljen kontakt zbog determiniranja medalja i skulptura koje muzej ima u dijelu fundusa u kojem su i skulpture inspirirane športskim duhom. Vrijedni su predmeti trofej biciklista iz vremena drugoga svjetskog rata (dobiveno je 40 fotografija i dvadesetak medalja), te atletski trofeji najstarijega hrvatskog olimpijca (nastupao je na OI u Amsterdamu 1928. godine u atletici).

2 DOKUMENTACIJA

2.1 Inventiranje

Tijekom 1995. godine tiskane su knjige inventara muzejskih predmeta i arhive, te knjiga ulaska građe, u koju je upisano 35 brojeva s više od 1600 prinova. U 1995. godini većina muzejskih predmeta, fotografije, plakati, kao i mali predmeti pripremani su tehnički za inventarizaciju. Sređena je kompletna Bučarova arhiva i sortirana je arhivska građa H. Macanovića, te drugih iznimno značajnih ostavština.

2.2 Fototeka

Možemo izdvojiti više od 1000 fotografija od kojih veliki broj posebno vrijednih, s početka stoljeća, te stotinjak fotografija športašica hazene u kojoj su zagrebačke djevojke bile 1934. godine svjetske prvakinja.

2.3 Dijateka

Izrađeno je 500 dijapozitiva za potrebe stručnih predavanja.

2.4 Hemeroteka

Tijekom 1995. godine uvezana su četiri godišta SN revije te Sportske novosti za sve mjesece tekuće godine.

3 BIBLIOTEKA

Muzej redovito prima 12 športskih revija iz različitih športova, te Sportske novosti koje izlaze dnevno. Iz

inozemstva, od Olimpijskog muzeja u Lausanni primamo reviju Olympic Magazine, a povremeno do nas stižu i časopisi športskih muzeja iz SAD-a, iz izraelskog muzeja Makabija, te iz raznih europskih zemalja.

Bibliotečni fond obogaćuje se gotovo dnevnim prinovama koje nam poklanjaju sami autori ili brojni novinari, športaši a i njihovi nasljednici. Dio knjižnog fonda preuzet je iz biblioteke Fakulteta za fizičku kulturu, a sljedeće, 1996. godine još jedan veći broj knjiga povećat će zbirku knjiga Športskog muzeja. U kontaktima smo s Gradskom knjižnicom radi knjiga koje su vođene kao Bučarova ostavština.

4 STALNI POSTAV

Budući da Muzej nema stalni postav niti prostor za povremene izložbe, izložbe se priređuju u drugim dostupnim prostorima prikladnim za izlaganje.

5 STRUČNI RAD

5.1 Redovni stručni rad

Već tri godine Muzej prikuplja biografske podatke športaša, športskih djelatnika i istaknutih osoba na tom području. U brojnoj športskoj literaturi uglavnom se nalaze biografski podaci desecima puta prepisivani i vrlo često netočni, ne samo u datumu nego i u godini, kako rođenja tako i smrti neke osobe, kao i u pisanju imena i prezimena. Struka navedenih osoba kao i mjesta njihova rođenja ili smrti te imena roditelja potpuno su nepoznati. Stoga Muzej, tragajući za bližom ali i daljnjom rodbinom, te kontaktima s matičnim i župnim uredima, u nekim slučajevima putem veleposlanstava Republike Hrvatske diljem svijeta, prikuplja autentične podatke i ujedno formira bazu podataka iznimno značajnu za vjerodostojnost tiskanih podataka o nekoj osobi vezanoj uza šport. Ti podaci će se iskoristiti u knjizi o hrvatskim olimpijcima koju pripremaju za tisak djelatnici Muzeja.

Ovaj oblik kontakata s rodbinom športaša urodio je i dobivanjem velike količine športske građe od iznimne vrijednosti za proučavanje povijesti športa u Zagrebu kao kolijevci športa, ali i znatno šire.

U muzeju se redovito sabiru i tiskati, predmeti i fotografije aktualnih zbivanja kako bi fond dopunjen kasnije ostavštinama građa bio u što većem opsegu potpun. Stoga Muzej ima stalne kontakte s HOO, športskim savezima i klubovima.

5.2 Ostalo

Stalni su kontakti muzejskih djelatnika s uredništvima leksikona, kojima Muzej daje tražene informacije o određenim športskim ličnostima i događanjima.

U proteklom razdoblju uspostavljena je i stalna veza s Olimpijskim muzejom u Lausanni, kojem su na njihovu zamolbu poslani fotokopije pisama osnivača i obnovitelja modernih Olimpijskih igara, P. de Coubertina, a prikupljaju se i podaci o svim Hrvatima

koji su nastupali na Olimpijskim igrama pod različitim zastavama, koji su također traženi od nas.

6 IZLOŽBENA DJELATNOST

Tijekom 1995. godine priredeno je više samostalnih izložba te dvije u suradnji s drugim institucijama - Muzejskim centrom Mimara i Hrvatskim društvom za olimpijsku filateliju.

U travnju u sklopu Zagrebačkog velesajma organiziran je i Sajam športa i turizma, na kojem je sudjelovao i Hrvatski Olimpijski odbor. Na traženje HOO-a, Muzej je u okviru izložbenog prostora Odbora priredio izložbu pod naslovom 100 godina olimpizma u Hrvatskoj. Suradnja ove vrste je višegodišnja.

U prostoru od 60 četvornih metara uređene su dvije vitrine u kojima su izloženi predmeti i odličja vezana uz olimpijski pokret. Na 12 panoa fotografijama i tekstem dan je razvoj olimpijskog pokreta od najstarijih dana do danas, te kopije dokumenata razvoja olimpizma u Hrvatskoj. Kompletna građa je iz fundusa športskog muzeja. Ona je sastavni dio fonda arhivske građe Franje Bučara i kao takva njen neizmerno vrijedan i nedjeljiv dio, kako za Zagreb, u kojem je ponikao olimpizam u Hrvatskoj, tako i za Hrvatsku, te za razvoj olimpizma u svijetu. Uz predmete i navedene panoa izloženi su i olimpijski poster i nabavljeni iz Olimpijskog muzeja u Lausanni. Brojnim posjetiteljima Sajma je s više od 60 fotografija te većim brojem dokumenata i uvidom u trodimenzionalne predmete predstavljen Olimpijski pokret u Hrvatskoj.

Izložba 120 godina Hrvatskog sokola priredena je u srpnju 1995. u foajeu Hrvatskoga narodnoga kazališta u dogovoru s Gimnastičkim društvom Hrvatski sokol. Ono i danas djeluje u prostoru Hrvatske sokolane izgrađene 1883 godine. Na 10 panoa izloženi su pisani dokumenti, novinski izresci te fotografije Hrvatskog sokola od njegovih prvih dana do ukidanja 1929. godine, a sve je popraćeno tekstem.

U prosincu 1995. otvorena je izložba 90 godina hrvanja u Zagrebu. Postavljena je kao stalna u prostorijama športske dvorane na Peščenici. Izložba se sastoji od 30 fotografija objašnjenih prigodnim tekstem.

U prostoru Fakulteta za fizičku kulturu postavljeno je 20 većih fotografija s prigodnim tekstem o Prvom tečaju za učitelje gimnastike održanom u Zagrebu od 1894. do 1896. godine. Po ovlaštenju Izidora Kršnjavoga, vodio ga je Franjo Bučar, a kompletna dokumentacija tečaja nalazi se također u Arhivskom fondu Franjo Bučar u Muzeju. Postav te izložbe je stalni.

U povodu obilježavanja stote godišnjice Školskog foruma, u Muzejskom centru Mimara priredena je izložba. Naš je muzej sudjelovao izloživši više fotografija iz prvih dana srednjoškolskog igrališta, te odličje koje se dodjeljivalo 1905. na Prvom hrvatskom srednjoškolskom natjecanju. Muzej je bio u organizacijskom odboru izložbe, a u katalogu je objavljen tekst i fotografija sa srednjoškolskog igrališta.

Početkom prosinca 1995. u Mimari je otvorena i filatelistička izložba pod pokroviteljstvom Hrvatskog olimpijskog odbora. U sklopu te izložbe Muzej je izložio na 12 panoa priređenu građu o Hrvatskom olimpizmu, 30 knjiga, kataloga i programa s početka stoljeća vezanih uz tu temu, te više predmeta (Olimpijske baklje iz 1936. i 1960. te medalje iz 1936. i drugo).

Izložbu je otvorio gosp. Manfred Berger, član Međunarodnog olimpijskoga komiteta. Posjetio ju je veliki broj posjetilaca.

7 EDUKATIVNA DJELATNOST I ODNOSI S JAVNOŠĆU

7.1 Stručna predavanja

Studentima Fakulteta za fizičku kulturu održano je 30 predavanja uz dijapozitive o povijesti športa od najstarijih vremena do danas, s posebnim naglaskom na povijesti hrvatskog športa - predavanja održao prof. Zdenko Jajčević.

Predavanja Sto godina olimpizma održana su u tri hrvatska grada - u Zagrebu na Policijskoj akademiji u rujnu, u veljači u Splitu članovima Splitskoga športskog saveza, te u lipnju u Rijeci članovima Riječkoga športskog saveza.

7.2 Sudjelovanje u televizijskim i radio emisijama

Tijekom godine uz pomoć muzejske građe i radnika muzeja snimane su emisije o povijesti športa, a u tijeku je snimanje obrazovne emisije na HRT-u o različitim granama športa.